

2 januari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S.J. de Groot, advocaat te Amersfoort,

tegen:

(wijlen) **[naam],**
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde van de Minderbroeders Franciscanen
in Nederland.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 juli 2013. Op 18 juli 2013 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van [naam], minister provinciaal van de Orde van de Minderbroeders Franciscanen in Nederland, hierna ook te noemen: de Orde.

Op 20 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen en zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. De Groot, voornoemd.

Namens de Orde is verschenen [naam], voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster heeft van 1947 tot 1959 op het [instelling] in [plaats] gewoond. Dit tehuis was opgericht door de paters minderbroeders (thans de Orde) en geleid door de zusters Franciscanessen uit Bennebroek.

2.2. Aangeklaagde was vanaf [datum] secretaris van het bestuur van het [tehuis], waar klaagster sinds 1947 woonde. Aangeklaagde was in de beginperiode regelmatig in het tehuis, omdat hij voorzitter was van de bouwcommissie om de renovatie van een belendend pand te realiseren. Hierna is aangeklaagde een periode weggeweest, waarna hij omstreeks 1955 weer verscheen. Aangeklaagde bezocht het tehuis regelmatig en had interesse in de hem reeds bekende opgroeiende meisjes. Klaagster was inmiddels 14 jaar oud. De eerste keer dat de betastingen plaatsvonden, was klaagster alleen met zuster [naam] en aangeklaagde in een ruimte. Klaagster moest op een stoel gaan staan en aangeklaagde ging vervolgens voelen of

klaagster 'goed gegroeid' was. Hierbij gleden de handen van aangeklaagde van onder naar boven over het lichaam van klaagster. Hij betastte hierbij de benen, billen, buik en borsten van klaagster over haar kleding heen. Dit gebeurde daarna nog een paar keer, maar deze keren waren er ook andere meisjes bij. Aangeklaagde kwam dan binnen in de groepszaal en betastte de meisjes – waaronder klaagster – op dezelfde manier als hiervoor beschreven. Klaagster heeft dit als zeer gênant en vernederend ervaren, maar klaagster durfde niet tegen te stribbelen omdat zij erg bang was om naar een tuchthuis gestuurd te worden.

2.3. Klaagster herinnert zich dat – indien er werd tegengestribbeld – aangeklaagde je stevig vastpakte en de zuster (die ook hierbij aanwezig was) je vervolgens straf gaf. Klaagster weet zich nog te herinneren dat de naam van de zuster [naam] was. Deze betastingen hebben circa 4 à 5 maal plaatsgevonden in een periode van een paar maanden. Klaagster was als voorgedijkind zeer kwetsbaar en afhankelijk van het gesticht, hetgeen een en ander des te kwalijker maakt.

2.4. Klaagster heeft als gevolg van voornoemde gebeurtenissen nog steeds een negatief zelfbeeld en een zeer verlaagd gevoel van eigenwaarde. Klaagster moet altijd inschikkelijk en meegaand zijn en haar eigen gedachten, ideeën en gevoelens bij zich houden, met het risico om anders 'gepakt' te worden. Klaagster heeft een zeer angstige tijd meegemaakt en zij had niemand waar zij terecht kon om hierover te spreken. Klaagster is altijd bang geweest dat niemand haar zou geloven. Gevoelens van schaamte en onmacht spelen nog steeds op en er is sprake van een beschadigd vertrouwen in de medemens. Klaagster is dan ook al lange tijd bewust alleen.

2.5. Klaagster wenst erkenning voor het leed dat haar is aangedaan door aangeklaagde en zij hoopt hiermee rust in haar leven te kunnen vinden. Klaagster wenst dat haar klacht gegrond wordt verklaard zodat zij een compensatie kan krijgen voor het leed dat haar is aangedaan en de gevolgen die dit heeft gehad voor haar levenssfeer.

3. Het verweer

De minister provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat het hem zeer spijt dat klaagster herinneringen aan ongewenste intimiteiten/seksueel misbruik met zich meedraagt en daar nog steeds last van ondervindt. Er is al een eerdere klacht ingediend betreffende aangeklaagde, waarvan de Klachtencommissie geadviseerd heeft die gegrond te verklaren, hetgeen is gebeurd. In die klacht was sprake van hetzelfde gedrag van aangeklaagde als in de onderhavige klacht. Hiermee is een vorm van steunbewijs geleverd op grond waarvan moeilijk betwijfeld kan worden dat is voorgevallen hetgeen klaagster beschrijft. Om die reden begrijpt de minister provinciaal ook dat klaagster een klacht heeft ingediend. Hij wil zijn spijt betuigen voor hetgeen klaagster is overkomen en hij wil daarvoor zijn excuses aanbieden en hij zegt toe een advies tot gegrondverklaring op te zullen volgen. De minister provinciaal hoopt dat klaagster wil ingaan op een uitnodiging van zijn kant voor een ontmoeting.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan zestig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden, en wel dat aangeklaagde klaagster een keer of 4 à 5 in een periode van een paar maanden heeft betast over haar kleding heen. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft beschreven in het klaagschrift en ter zitting heeft toegelicht. Daar komt bij dat de klacht tegen aangeklaagde met zaaknummer 2012 T 856 gegrond is verklaard. Daarnaast heeft de provinciaal in zijn reactie, maar ook ter zitting verklaard niet te twifelen aan het verhaal van klaagster.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van het misbruik pas veertien jaar oud. Aangeklaagde was voor klaagster iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen, helemaal gelet op het feit dat klaagster een voogdijkind was.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging ter zitting kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van het leed van klaagster.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de minister provinciaal van de Orde van de Minderbroeders Franciscanen in Nederland de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 2 januari 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.